

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbzk.nl [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e -
BD/DWJZ/SBR [redacted] 5.1.2e @minjenv.nl [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbzk.nl [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbzk.nl
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl
From: [redacted] 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR
Sent: Thur 8/13/2020 10:12:47 AM
Subject: RE: Ontwerpbesluit veilige afstand
Received: Thur 8/13/2020 10:12:50 AM

Ha [redacted] 5.1.2e e.a.

Even ter overweging, want ik kwam dit punt ook tegen in de beantwoording van een vraag van Baudet: Deze passage in de MvT ("Het is denkbaar ... enz.") gaat over de optelsom van alle maatregelen (zie het meervoud "regels"), dus niet slechts de veilige afstandsnorm. Ik vind het zelf nogal zwaar om te stellen dat mensen alleen door de veiligeafstandsnorm "niet meer het leven kunnen leiden dat zij voor de uitbraak van de epidemie gewend zijn".

We maken een amvb die alleen over de veiligeafstandsnorm gaat. Ik heb dus sterke aarzelingen om die toelichting uit de MvT over te nemen.

Groet,

[redacted] 5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
 Directie Wetgeving en Juridische Zaken | Sector Staats- en bestuursrecht
 [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e
 e-mail: [redacted] 5.1.2e @minjenv.nl

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbzk.nl>
Verzonden: donderdag 13 augustus 2020 11:51
Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <[redacted] 5.1.2e @minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <[redacted] 5.1.2e @minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbzk.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e
 <[redacted] 5.1.2e @minbzk.nl>
CC: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>
Onderwerp: RE: Ontwerpbesluit veilige afstand

Hoi [redacted] 5.1.2e

Over de toevoeging van persoonlijke levenssfeer: ik zag gisteren in de mvt staan:

De maatregelen die kunnen raken aan de persoonlijke levenssfeer betreffen onder meer de voorschriften inzake de veilige afstand (artikel 58f), groepsvorming (artikel 58g) en de mogelijke regels over hygiënevoorschriften en beschermingsmiddelen (artikel 58j). Het is denkbaar dat mensen vanwege deze regels tijdelijk niet het leven kunnen leiden dat zij voor de uitbraak van de epidemie gewend waren. In meer algemene zin omvat het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer de vrijheid om het eigen leven naar eigen keuze vorm te geven. Steeds zal daarom bij (uitvoerings)maatregelen op basis van dit wetsvoorstel uitdrukkelijk de noodzakelijkheid en proportionaliteit van die maatregelen moeten worden beoordeeld.

Ik zou de gearceerde zin zo veel mogelijk overnemen in de toelichting (voor de zin over dat niet is uit te sluiten dat vrijheid vergadering betoging geraakt kan worden) en verder toetsen we dus inderdaad aan noodzakelijkheid en proportionaliteit in de toelichting.

Groet,

[redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minvws.nl>
Verzonden: woensdag 12 augustus 2020 14:01
Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbzk.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <[redacted] 5.1.2e @minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <[redacted] 5.1.2e @minjenv.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbzk.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e
 <[redacted] 5.1.2e @minbzk.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: Ontwerpbesluit veilige afstand

Ha [redacted] en [redacted]

Veel dank voor het uitzoeken! Ik zal in verband met de veilige afstand niet meer naar de verplaatsingsvrijheid verwijzen. Zoals gisteren besproken heb ik ook de religieuze en levensbeschouwelijke bijeenkomsten uit de toelichting gehaald. We kunnen inderdaad nog wel eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer toevoegen als grondrecht dat mogelijk geraakt kan worden, zoals [redacted] gisteren in de webex suggereerde.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

Verzonden: woensdag 12 augustus 2020 11:12

Aan: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SBR* <[redacted]@minjenv.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@minvws.nl>; [redacted] <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: FW: Ontwerpbesluit veilige afstand

Ho [redacted].a.

[redacted] heeft nog uitgezocht hoe de veilige afstand/1,5m zich verhoudt tot bewegingsvrijheid en zie onderstaand haar conclusie dat het niet in het geding lijkt te zijn.

Over de opmerking van ondersteuning gehandicapten, mantelzorg, jonge kinderen etc en persoonlijke levenssfeer, daar geldt in elk geval dat we hier op wetsniveau een uitzondering hebben opgenomen op veilige afstandsnorm.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

Verzonden: woensdag 12 augustus 2020 10:09

Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Ontwerpbesluit veilige afstand

Hoi [redacted]

Ik raadpleegde even wat literatuur, mijn conclusie is dat artikel 2, vierde protocol EVRM (verplaatsingsvrijheid) niet in het geding lijkt te zijn bij de 1,5 meter afstandsnorm.

Klassieke vormen van belemmeringen van de bewegingsvrijheid zijn huisarrest en gebiedsbeperkingen. Ook maatregelen als zich regelmatig melden bij de politie en niet weg te gaan zonder de autoriteiten in te lichten, kunnen worden aangeduid als beperkingen van de bewegingsvrijheid. Voor wat betreft feitelijk ervaren belemmeringen die een inbreuk op de bewegingsvrijheid kunnen vormen is het EHRM terughoudend. Zo werd in een zaak geklaagd over het aanwijzen van de Amsterdamse oude binnenstad als veiligheidsrisicogebied, waarbinnen op bepaalde tijdstippen preventief kon worden gefouilleerd. De klager stelde dat het risico dat hij zou worden gefouilleerd hem ontmoedigde om dit gebied te betreden, zodat hij feitelijk in zijn bewegingsvrijheid werd beperkt. Het Hof verklaarde deze klacht echter kennelijk ongegrond. Eerder nam de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens al aan dat verplichtingen als die om een identiteitskaart bij zich te dragen geen inbreuk maken op artikel 2 P4. Artikel 2 P4 is dus echt pas van toepassing als de bewegingsvrijheid daadwerkelijk is aangetast, bijvoorbeeld door het opleggen van huisarrest of door een gebiedsverbod.

Ik vroeg me nog wel even af of de 1,5 meter norm niet aan de persoonlijke levenssfeer zou kunnen raken (persoonlijke autonomie, keuzevrijheid), wellicht dat [redacted] daar nog iets over kan zeggen. Ik zie niet snel een zodanige aantasting dat daar sprake van zou kunnen zijn, maar als je bijvoorbeeld gewend was om (ook) buiten met iemand, die geen gezinslid is en die je nauw aan het hart gaat en bv. gehandicapt is, dingen te doen, te helpen, te ondersteunen, te knuffelen etc. dan heeft dat wel impact natuurlijk.

Tot zover even,

Gr [redacted]

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>
 Verzonden: dinsdag 11 augustus 2020 18:00
 Aan: 5.1.2e e 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl> 5.1.2e 1 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>
 Onderwerp: FW: Ontwerpbesluit veilige afstand

Ho 5.1.2e en 5.1.2e

Bij deze een terugkoppeling van het overleg over de amvb:

1. Er wordt z.s.m. informeel een concept voorgelegd aan RIVM met daarin de vraag naar onderbouwing, vergelijking andere middelen en ook vergelijking met andere landen. Dit wordt gebruikt om de noodzakelijkheid nog beter te onderbouwen.
2. Ik was niet helemaal bij overleg tussen 5.1.2e en 5.1.2e maar volgens mij kon 5.1.2e er mee uit de voeten. Over de specifieke grondrechten:
  - a. Bewegingsvrijheid is nu nog onduidelijk of 1,5m een beperking is 5.1.2e jij bood aan dit te kunnen uitzoeken, zou je dat willen doen?
  - b. Betoging en religie: we gaan ervanuit dat we bij wetsvoorstel al hebben overwogen dat de veilige afstand daar geldt en dat dit de beperking kan opleveren (al is het wat summier in Mvt), en debat zal daarover vast nog uitvoerig gaan. Het is dan de vervolgvraag of de vaststelling van 1,5m nog een nieuwe inperking is. Voorkeur heeft het om de suggestie van 5.1.2e over te nemen, aan te geven dat het niet is uit te sluiten dat... en dat rechtvaardiging volksgezondheid is, onder verwijzing naar onderbouwing noodzakelijkheid.
  - c. Mocht de RvS specifiekere opmerkingen maken over deze of andere grondrechten, wordt naar aanleiding daarvan toelichting nog uitgebreid.
3. 5.1.2e gaat de aanpassingen doen en stuurt nieuwe versie, die ze dan ook naar RIVM stuurt en waar wij dus zelf ook nog weer op kunnen reageren.
4. Daarna wordt e.e.a. lijn in gedaan voor verzoek RIVM formeel te horen, in de eerste week van september, na de hoorzitting op 4 september.
5. De voordracht wordt gedaan door minister VWS, mede namens J&V en BZK. De drie bewindspersonen contraseigneren wel het besluit aan einde van de rit.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>
 Verzonden: dinsdag 11 augustus 2020 14:18
 Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minijenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e@minijenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl> 5.1.2e 1 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbzk.nl>
 CC: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>
 Onderwerp: RE: Ontwerpbesluit veilige afstand

Ha allen,

Veel dank voor jullie opmerkingen (ook aan 5.1.2e ! Ik heb de eenvoudig te verwerken punten alvast verwerkt en de overige opmerkingen in de bijlage gezet. Het lijkt me goed om elkaar zo vooral te spreken over het volgende:

- Advisering RIVM:
  - Als ik het goed zie, hebben jullie een voorkeur voor informele afstemming met het RIVM gevolgd door een formelere adviesaanvraag waarop het liefst een 'blanco' volgt. Ik bespreek graag met jullie welke vragen ik wat jullie betreft zou moeten voorleggen. Ik wil in elk geval vragen om onderbouwing van de uitspraak dat de kleine druppels zelden verder komen dan 1,5m en de stelling dat 1,5m in Nederland de gebruikelijke voorzorgsmaatregel is bij vergelijkbare virussen. Er staan ook nog andere vragen in de kantlijn 5.1.2e vraagt naar ventilatie, 5.1.2e naar cijfers over besmettingen in kerken) die ik informeel aan het RIVM wil voorleggen.
  - Wanneer verwachten we het formele advies ongeveer te moeten ontvangen? Dan geef ik dat vanmiddag alvast door aan onze contacten bij het RIVM.
- Ik heb tot nu toe geen rechtsvergelijking opgenomen omdat ik vragen had bij de tekst die daarover op de RIVM-site staat. Bij mijn eerste poging om iets te verifiëren (2m in Groot Brittannië) stuitte ik meteen op allerlei uitzonderingen (zie bijvoorbeeld hier: *"Businesses should maintain 2m distancing wherever possible, or 1m with additional mitigations."*) Als we iets willen zeggen over de vraag waar Nederland zich in Europa of wereldwijd bevindt op het spectrum van afstand houden, zou ik alleen ingaan op de wetenschappelijke adviezen en liefst meer vermelden dan de passage die 5.1.2e mailde. Ik zal onze contacten bij het RIVM vragen wat ze hierover kunnen zeggen.

- **Motivering noodzaak en evenredigheid:**

- o 5.1.2e Schreef: 5.1.2i
5.1.2i
5.1.2i In de MvT wordt onderbouwd waarom het houden van afstand belangrijk is; ik heb daarnaar verwezen en de motivering deels herhaald in de NvT. Wat ontbreekt er volgens jou nu nog? Mogelijk bedoel je iets anders, maar het lijkt mij geen goed idee om uitgebreid in te gaan op situaties waarin het houden van afstand meer of minder belangrijk is. Ik zou onderbouwen waarom het houden van afstand in het algemeen noodzakelijk is om verspreiding van het virus te voorkomen, met de boodschap dat we uitzonderingen zullen maken als blijkt dat het houden van afstand niet noodzakelijk of proportioneel is. Hoe zien jullie dat?
- o Naar aanleiding van de toevoegingen van BZK: is het wel een goed idee om in deze NvT in te gaan op religieuze samenkomsten? Hadden we dat nogal heikele punt niet doorgeschoven naar de ministeriële regeling?

Groet en tot straks!

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: dinsdag 11 augustus 2020 11:02
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e @minjenv.nl> 5.1.2e <5.1.2e @minvws.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbzk.nl>
Onderwerp: RE: Ontwerpbesluit veilige afstand

Dag alleen,

Aangehecht mijn krabbels in het stuk waarin 5.1.2e ook werkte.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e @minjenv.nl>
Verzonden: maandag 10 augustus 2020 14:39
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minvws.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SBR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbzk.nl>
Onderwerp: RE: Ontwerpbesluit veilige afstand

Beste 5.1.2e e.a.

Hierbij alvast een paar suggesties en opmerkingen van mijn kant.

Hebben we hier nog iets aan?:

<<

Overall ter wereld adviseren verschillende gezondheidsorganisaties op basis van hun experts de beste strategie in strijd tegen het coronavirus. Op internationaal niveau doet de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) dat, op Europees niveau de ECDC, en op landelijk niveau de RIVM in ons geval.

Veel van deze instanties hanteren een andere regel voor minimale afstand. Zo heeft de WHO altijd gezegd dat 3 voet genoeg is (ongeveer 1 meter), en in de Verenigde Staten raadt de CDC het dubbele aan. "Met 1,5 meter zitten wij precies in het midden van de aanbevelingen van de WHO en het Amerikaanse CDC", aldus een woordvoerder van het RIVM.

>>

Bron: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5123701/corona-update-afstand-houden-15-meter-verschillen-waarom>

Groet,

5.1.2e

(10)(2g)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security